

Istarska Rijec... svaki centimetar visine u širini jednog stupca za višekratno uvrštenje daje se znanat popust.

ISTARSKA RIJEČ

Tjednik za pouku, gospodarstvo i politiku istarskog naroda.

„Slogom iastu male stvari, a neslogu sve pokvari“ - Narodna poslovice.

Oglasi stoje 8 lira za svaki centimetar visine u širini jednog stupca za višekratno uvrštenje daje se znanat popust.

Politički pregled

Novogodišnja primanja u dvoru

Na prvi dan nove godine bila su u kraljevom dvoru u Kvirinalu svečana primanja. Najprije su Nj. V. kralj i kraljica sa civilnim i vojničkim dvorskim odjelom prisustvovali tradicionalnoj obitelji. Iza toga je najprije bio primljen načelnik vlade on. Mussolini, koji je kraljevskom paru predao izrazе čestitanja i odanosti vlade, fašizma i talijanskog naroda. Kralj i kraljica su uzvratila čestitanje uz želju za bolju budućnost naroda.

Pogreb maršala Cadorne

Pogreb maršala Cadorne, bivšeg glavnog komandanta talijanske vojske za vrijeme rata godine 1915. obavio se u Palazzoju uz ogromno učestvovanje naroda. Visokih oficira, generala i vojnih jedinica. Sprovodu je prisustvovali prijestolonasljednik princ Umberto, duca d'Aosta i drugi princevi vojvode i velikaše kuće. Vlada je zastupao on. Cianta. Savezničke države su zastupali vojnički izaslanici. Maršal je pokopan u obiteljskoj grobnici uz svoje slavne preteke, koji su vrlo zaslužni za domovinu.

Konac zasjedanja senata

U subotu pred Božićem senat je završio djelovanje XXVII. legislature. Iza tako su bili odobreni posljednji zakoni predsjednik senata on. Tittoni se je oprostio od svojih drugova i predao svoju visoku čast. On ima za sobom 47 godina javnog djelovanja. Zadnju riječ u senatu je imao načelnik vlade, koji je na zadovoljstvo naglasio, da je senat zahoko shvatio revolucionarno gibanje fašizma te svojim iskustvom i razboritošću upotpuno snagu i oduševljenje mladijih za duševni preporod talijanskog naroda. Ublazilo je bolni dojam, koji je nastao radi odlaska sa visokog mjesta senatora Tittonija time, što je najavio, da će senator Tittoni voditi jedno drugo javno djelovanje, koje nije manje važno od dosadašnjeg.

Novi senatori

Na predlog načelnika vlade je kralj imenovao dne 22. decembra 37 novih senatora između visokih državnih činovnika i generala, koji su se odlikovali svojom službom i državi učinili velike koristi te sveučilišni profesori, koji su se proslavili sa svojim znanstvenim djelima. Među javljaju rimske novine da će u ovom mjesecu slijediti imenovanje druge skupine novih senatora isto oko četrdeset i to između dosadašnjih poslanika, koji su se odlikovali u parlamentarnom životu, a ne će učiti kao poslanici u novi parlament. Pred otvorenjem novog parlamenta bit će imenovana jedna skupina senatora i to među osobama, koji su se odlikovale na polju književnosti, znanosti i umjetnosti.

Načelnik vlade ukinuo novogodišnja čestitanja

Načelnik vlade on. Mussolini je odredio, da ove godine imadu izostati tradicionalna čestitanja načelniku vlade i ministrima. Radi ovog čestitanja zaostaje rad u svim ministarstvima, po načelniku odjeljenja gube vrijeme za čestitanje ministrima, a isto tako i drugi činovnici, koji su čestitali svojim pretpostavljenim starješinama. Na novu godinu on. Mussolini je primio samo sekretara stranke on. Turatija, koji mu je izrazio čestitanja u ime crnih košulja i izručio mu prvu iskaznicu stranke za godinu 1929. Sa svoje strane je Mussolini predao iskaznice on. Turatiju za njega i druge članove direktorija.

čelnici, koji su čestitali svojim pretpostavljenim starješinama. Na novu godinu on. Mussolini je primio samo sekretara stranke on. Turatija, koji mu je izrazio čestitanja u ime crnih košulja i izručio mu prvu iskaznicu stranke za godinu 1929. Sa svoje strane je Mussolini predao iskaznice on. Turatiju za njega i druge članove direktorija.

Povratak on. Grandija u Rim

Državni podtajnik vanjskih poslova on. Grandi vratio se je iz Angore u Rim. Odmah po povratku imao je sastanak sa načelnikom vlade, kome je referirao o svojim pregovorima sa turskim predsjednikom republike i eksponentima turske nacionalne vlade.

Ručak na dvoru

Po jednoj staroj tradiciji, koja je bila prekinuta za vrijeme rata, kralj će dne 13. ovog mjeseca dati ručak predsjedniku senata i parlamenta te članovima komisije obilju kuća, koji su mu 1. januara čestitali. Ručku će prisustvovati i članovi vlade.

Stranka osigurala ženski pomladak

Vodstvo fašističke stranke je kod osiguravajućeg društva osiguralo sav svoj ženski pomladak (Piccole Italiane i Giovane Italiane) proli nezgodama, koje bi im se desile, kad su okupljene pod vodstvom i nadzorom fašističke stranke prigodom patriotskih manifestacija i civilnog i fizičkog uzgoja i u privatnom životu za vrijeme sportskih vježba, koje stranka priznaje. Za svaku osiguranu osobu plaća stranka 50 centezima godišnje. Oštete su ove za Piccole Italiane: 6000 lira u slučaju smrti, 20.000 u slučaju posvećane nesposobnosti, 7 lira dnevno u slučaju privremene nesposobnosti. Za Giovane Italiane: 8000 lira u slučaju smrti, 25.000 u slučaju posvećane nesposobnosti, a 7 lira dnevno u slučaju privremene nesposobnosti (najviše 40 dana). Svaka članica pomladka bit će osigurana, koja će plaćati godišnje 10 centezima, a ostalo će plaćati stranka.

Izbori i novi parlament

Dekret o raspustu parlamenta bit će objavljen ovih dana i to po svojoj prilici 10. januara. Koncem januara ili početkom februara nacionalne konfederacije držati će kongrese ili nacionalna vijeća, gdje će odrediti kandidate. Koncem februara bit će sazvano veliko fašističko vijeće, koje će od 1000 predloženih kandidata izabrati 400 imena za narodne poslanike. Ta će imena biti odmah objavljena u službenim novinama. Izbori će biti 23. marta. Novi parlament će otvoriti 20. aprila, jer 21. aprila (osnutak Rima) spada u nedjelju.

Povreda talijanskog konsulata u Australiji

Ovih su dana prema vijestima nekih tuđih novina neki nepoznati individuali skidali sa talijanskog konsulata u Adelaide državni talijanski grb i objegli ga na neku kinesku trgovinu starinske robe. Talijanski konsul u Adelaideu uložio je oštar protest kod australske vlade zbog te povrede. Australska vlada je odgovorila konsulu, da će poduzeti sve mjere, da krivci budu kažnjeni i u isto se vrijeme ispričala konsulu. Talijanske novine oštro ustaju protiv atentata i izazova, koji se dešavaju u posljednje vrijeme u inozemstvu na štetu talijanskih državljanu i države, pa pozivlju vladu, da učini konac takovom djelovanju talijanskih emigranata, antifašista.

Djelovanje ministara

Za vrijeme božićnih blagdana nisu ministri ni državni podsekretari ostali u Rimu, a niti sam načelnik vlade, već je davao podokovite upute, da ne zastane rad u pojedinačnim ministarstvima. Ministri se priprijetavaju za sjednicu ministarskog vijeća, koja će se držati dne 17. ovog mjeseca. Među si ministri već razgovorili sa načelnikom vlade o predmetima, koji će se na sjednici raspravljati.

Najviši državni organi se bave u glavnom pitanjima provodjenja u život zadnjih zakona, odobrenih u parlamentu i senatu. Prvih dana ovog mjeseca načelnik vlade konstituirati veliko fašističko vijeće i predložiti kralju na potpis imenovanje članova velikog vijeća.

Odnosaji sa Francuskom

„Gazzetta Ufficiale“ objavila je tekst nota, prema kojima se do 1. marta 1929. produkuje „modus vivendi“ talijansko-francuskog utanenaga od 3. novembra 1927. Ove note su dne 29. decembra izmijenjene u Parizu između talijanskog poslanika konta Manzonia i francuskog ministra inostranih djela Brianda.

Talijansko-jugoslavenski odnosaji

Predviđa se nova atmosfera za talijansko-jugoslavenske odnosaje. Prema pisanju „Timesa“ je jugoslavenski ministar u Rimu Rakić imao pogovor sa načelnikom vlade, te ga pitao, da li je talijanska vlada voljna, da obnovi jugoslavensko-talijanski ugovor, sklopljen u Rimu 1924. godine, a koji ističe 27. januara 1929. On. Mussolini da je vrlo srdačno odgovorio za obnovu ugovora, ali da je stavio u sumnju jedan takav generalni ugovor, kakav je bio sklopljen u Rimu, pa bi bio zato, da se sklopi novi ugovor, koji bi se posebice bavio svim pitanjima, koji dolaze u obzir u međusobnim odnosajima. Takav bi ugovor služio kao baza za prijateljske odnosaje u budućnosti. Prema utiscima, koji dolaze iz Beograda, sadašnja vladina kriza ne će ništa uplivati na suštinu nove atmosfere.

Trgovački ugovor sa Španjolskom

Španjolski načelnik vlade general Primo de Rivera i talijanski poslanik u Madridu markiz Medici del Vascello potpisali su novi talijansko-španjolski trgovački ugovor.

Konvencije sa Jugoslavijom predane društvu naroda

Talijanski ministar u Beogradu com. Galli bio je prošle sedmice primljen od jugoslavenskog ministra inostranih djela, kome je javio, da je talijanska vlada sve konvencije, što ih je sklopila sa Jugoslavijom, predala na registraciju društvu naroda.

Poincaré će se povući.

Ne će se povući sasna sa političkog života, već će sasno predati vlast drugima i to jer će morati. On je uspio da sastavi sadašnju vladu, koju isto potpomazu i radikali i nema bojazni, da bi vlada u parlamentu dobila nepovjerenje. Ali radikali nisu sada u vladi, a oni su bili neprekidno na vladi 30 godina, pa bi opet želili doći na vladu. Svaka pak stranka će stupiti s njom u vladu, jer su oni najjači parlamentarna skupina, koja raspolaže sa preko stotinu poslanika. Govorilo se, da bi oni inali doći na vladu u januaru. Poincaré želi sasna da bude izglasa državni budžet, a onda da predu vlast. Radikali bi sastavili vladu republikanske koncentracije sa tendencijom na lijevo. Cilja Francuska znade, da je Poincaré uređio njihovu valutu i sa nekom bojaznošću gledaju odlazak Poincaréa. Nu uovine naglasuju, da je Poincaré uzeo za ministra financija Chérona, koji će i u budućem ministarstvu ostati ministar financija, a pod njegovim ministrovanjem je stanje francuske valute vrlo dobro. Sam Poincaré je za svoje strance sasna miran. Sjenu je jedino žao, što ne će biti na vladi za vrijeme rasprijetanja o promjeni imenosa plana za njemačke reparacije, kako je poznato, on je iz kuhisa vodio politiku njemačkih reparacija. Još se ne zna, ko će biti predsjednik vlade, a nađe da bude sadašnji ministar inostranih djela Briand, koji će svakako biti i u budućem ministarstvu ministar inostranih djela, kao što i Tardieu ministar unutrasnjih djela.

Najbolji dokaz da će Poincaré morati ostaviti vladu je taj, što ina i svoje ministarstvo preda. Vlada je proli svome predsjedniku. Izađe tunc je dan na sjednici senatu, gdje se raspravljalo o povjerenju poslanicima plaće. Poincaré je bio protiv povjerenju poslanicima plaće, a većina senata je bila za povjerenje. Radi toga je Poincaré demonstrativno ustavio dvoranu, da pokazuje, da je nezadovoljan državljanu senatu. Dođa je do debate u kojoj je ministar financija Poincaré javio da je za vladu.

provišicu poslaničkih dnevnica, jer imasamo dva izlaza. Ili da se cenzuriraju izbori t. j. da se mogu birati samo takvi ljudi poslaničima, koji iz vlastitih sredstava mogu živjeti, ili da se povise dnevnice, tako da svaki poslanik može dostojno svog položaja živjeti. A to sa sadašnjim dnevnica koje iznose 41.000 francaka godišnje nije moguće pa se moraju dnevnice povisiti. Poslanici sa tom predlogu aplaudirali nakon čega je primljen sa 140 glasova proti 107.

Chéronov govor bio je velikim oduševljenjem odobren Poincaréovim protivnicima. Dakle kad su i ministri proli svome predsjedniku ne ostaje drugo nego da ostavi vladu. Sva je javnost uz Poincaréa pa novine naglasuju, da ne će biti likovosti, koja će imati moralnu podršku u narodu kao Poincaré. Njega sada gledaju kao spasitelja Francuske ekonomije, pa njegovi pristaje i štovatelji nazivlju prepad u senatu kao prepad na narodnu ekonomiju, jer se spremaju da dođu u vladu oni, koji hoće da se isprazni državna blagajna.

Prijestolni govor u rumunjskom parlamentu

Novi rumunjski parlament (poslanička kuća i senat) otvorio se je ovih dana. Član regentskog vijeća princ Nikola čitao je prijestolni govor. U govoru je naglaseno, da ova vlada uživa opće povjerenje naroda, jer je izabrana slobodnim izborima, pa su težnje ove vlade i težnje naroda. U unutrasnjoj politici imat će vlada zadaću da provede administrativnu reformu, da ozdravi državne finance i stabilizira valutu, da potpomaze produkciju, a naročito seljačke proizvode. U vanjskoj politici se naglasuje u govoru sistem starog prijateljsva i savezništva, koji će biti poštivano i od nove vlade. Podržavati će se odnosaji sa drugim državama kao i u prošlosti. Rumunjska ima živu želju za mirom i taj će mir voditi i sadašnja vlada. Konačno prijestolni govor završava se izvještajem, da će prava narodnih manjina biti od nove vlade najbubnije zaštićena.

Drugog dana se otvorila rasprava o prijestolnom govoru. Grof Bethlen u ime mađarske stranke je izjavio, da dosadašnje držanje vlade, a naročito slobodni izbori zaslužuju, da vlada uživa puno povjerenje njegove stranke.

Cionistički zastupnik Fischer prima takodjer prestolnu besjedu i naglasuje da rumunjski židovi usvajaju rumunjsku ideologiju, ali traže da se što prije doneše zakon o narodnim manjinama. Otto Roth u ime njemačke stranke izrazuje povjerenje vladi. I on traži što skorije riješenje pitanja narodnih manjina. Jorga i Avarescu nisu prisustvovali sjednici parlamenta. Jorga je dao sljedeću izjavu: Sada još obožavaju Maniu, ali neka čekaju šta će biti poslije. Od njega tražuju suzbijanje korupcije, uspostavu zakonitosti i pravice, a ja se bojim da Maniu ne prodje kao i njemački misionari među crncima, koji su prelazili na kršćanstvo. Što je više crncu dolazilo to je bilo manje duhana. Kada je jedan dan bilo manje duhana, onda su crnci rekli, nema duhana, nema duhana. Držim, da će i vlada proći ovako.

Iza toga se odmah pristupilo raspravi o državnom proračunu. Ministar financija traži neke nove poreze, da se dotjera raznoteza između prihoda i izlataka. Rasprava o državnom proračunu bit će vrlo kritična, jer su liberali odredili sasno predmet svoga govornika. Do jučer je imao biti već odobren proračun.

Vladina kriza u Jugoslaviji.

Ministarski predsjednik dr. Korosec predao je demisiju vlade. Položaj je sasna više ili manje poznat. Dne 20. juna izvršio je Puniša Račić u skupštini atentat na neke pripadnike radničke stranke. Posljedica toga je bila, da su se poslanici oko Radica i Pribojevića povukli iz skupštine. I počeli je oštra borba između skupštine i takozvana seljačko-demokratska koalicija t. j. Mavek i Pribojević tražili je i traži da se vlada povuče i da se proglasi novi izbori, a ova skupština morala bi da uredi odnosaje prema njima. Sasna primarnim zamisliju su svi otkrpevali i ljudi, koji su bili u vladi u starim granicama Austrije i Mađarske. Sasna je to borba između Zargara, Beograda i drugih interesa, koje je seljačko-demokratska koalicija tražila, da se povuče od svojih članova i da se vladu dade po pitanju nekog visokog funkcionara, koji bi ostao u vladi, a ostali bi se povukli. Sasna je to borba između Zargara, Beograda i drugih interesa, koje je seljačko-demokratska koalicija tražila, da se povuče od svojih članova i da se vladu dade po pitanju nekog visokog funkcionara, koji bi ostao u vladi, a ostali bi se povukli.

D. 6 1929

Pravedno stvorenje

I. Nekom se čovjeku rodilo dijete. Zelo je da mu kum bude pravedno stvorenje. Ali gdje da ga nadje? Otiđe da traži. Susretne svetog Petra i sveti Petar mu veli: — Što tražite, dobri čovječe? — Tražim kuma za svog sinčića. — Hoćete li da ga držim ja na krstu? — Stvar je u tome, da bih ja htio pravedno stvorenje: — Niste mogli bolje da nadjete. Ja sam Sveti Petar. — Sveti Petar? Onaj od ključeva? Ali vi niste pravedni; za koji grijeh više ili koji manje vi primate jedne u raj, a druge šaljete u pakao... Vi niste stvorenje, koga ja tražim. Zbogom.

II. Ide i ide, traži i traži, susretne dobrog Boga. — Što tražite, dobri čovječe? — Tražim kuma za svoje dijetešce. — Ako hoćete, da vam-ga ja držim, na vaše sam raspolaganje. — No ja bih htio pravednog stvara. — Bolji od mene ne može biti nitko. — Nu tko ste vi? — Ja sam dobri Bog. — Dobri Bog? Ah, ne, ne... Vi niste kum, kakvog ja tražim. — Kako, nesretni griješniče, ti misliš, da ja nisam pravedan. — Vi, gospodine Bože, pravedan? Vi dajete na svijet bogate i siromaha, ljude nadarene i ludjake, lijepe i ružne, sretni i nesretni. Ne, ne, vi niste kum, koga ja trebam.

III. Ide i ide, traži i traži, susretne Smrt i Smrt mu kaže: — Što tražite dobri čovječe? — Tražim kuma za svoje novorodjenče. — Ako hoćete, na vaše sam usluge. Ako ne za kuma, mogu biti za kumu. — Radi se o tome da bih ja htio pravednog stvara. — Upravo niste mogli naići shodnije. — A tko ste vi? — Ja sam Smrt. — Smrt! Baš u dobar čas! Vi, lijepla Smrti, vi ste, da, pravedna: pred vama nema ni bogata, ni siromaha, ni plemenitaha, ni prostaka, ni kralja, ni podanika, ni magarca, ni mladog ni starog! Tako valja! Vi ćete, o pravedna Smrti, biti kuma mom sinčiću.

IV. Smrt je držala dijete na svetom krstu, i obavilo se lijepo krštenje. Za objed je bio tanjur leće i smrt ju je jela sa rtom igle prihlađeće. Čovjek joj reče: — Kako to, Smrti, da jedete leću sa rtom igle prihlađeće? — Lijepli moj — odgovori Smrt. — Ja sam žena ustrpljenja. I ako vrijeme ide polagano, polagano, ja ga uvijek imam. Miladi, jaki, sretni me ne cijene i smilju se majci Drojji (Cicchetto), ali ja ih čekam na zavoj; niti jedan mi ne pobjegne. Kad su poobjedovali Smrt reče čovjeku: — Budući da sam držala tvog sina, dat ću ti jednu tajnu kao dar za dijete. Slušaj dobro: Kad tko bude bolestan, a ti me vidiš ispravu uz njegovo uzglavlje, možeš stalno ustvrditi, da će bolesnik biti spašen; ali kad me vidiš kod noga kreveta, sa mojom kosom, kaži slobodno da je bolesnik izgubljen.

V. No međutim on je stariji i eto već dan i Smrt mu reče: — Ja dolazim da te vidim. Kada će ti doći k meni? — Kada hoćeš.

— Dobro, ako nemaš ništa protivno, dodaj sa mnom, pokazat ću ti svoju kuću. — Ajdemo! — Oboje krenuše. Idu i idu, po putevima i stazama. Pod večer dodjohše na podnožje jedne tamne gore, unidjohše u tamno strahovito ždrijelo i na dnu tog ždrijela naišli su na pećinu, koja je izgledala, kao da je posuta zvijezdama. — Ovdje je — reče Smrt — udji! — Naš čovjek udje i opazi jednu veliku dvoranu pune svjetiljaka, koje su u tmici bacale razgovorno svjetlo, silno ili muklo. Uz ovu bile su druge dvorane, isto osvjetljene, brez konca... — Koliko svijeća — usklikne čovjek objesnut (zablještenih očiju). — To su svjetiljke — reče Smrt — vašeg života. — Vidi, eto jedne, koja se prelijeva. — To je dijete, koje se radja. — A ona tamo, kako je lijepo jako svijetlo! — Ono je od čovjeka u cvijetu života. — A ona tamo dole koja se gasi. — To je čovjek na umoru. — Htio bih malko pogledati svoju svjetiljku. — Dodji — reče Smrt — idimo u drugu dvoranu: vidit ćeš je. — Kad su bili u drugoj dvorani čovjek usklikne: — Oh! Kako lijepa svjetiljka! Kako svijetli. — To je moja, je li? — To je tvoga sina. — A ona tamo, bijedna, koja ima samo kaplju ulja i šalje zadnji bljesak. — To je tvoja. — Ah! je li moguće? Sada kada imam sveću i mogao bi je uživati... — Tvoja je to i ja kao dobra prijateljica ti savjetujem, da metneš u red svoje stvari, da kažeš svome sinu svoju tajnu i da se isprovjediš, jer nemaš više života od tri dana. — O Smrti, o dobra Smrti, ulij u moju svjetiljku malo ulja iz one, koja se prelijeva, iz one mog sina, koja je puna. — Nemoguće je — odvrti mu Smrt — tvoj je sin moje kumče, i ne sjedaš se, ludjače, da si htio, da ga drži na krstu pravedan stvor? — I kaošto mu je kazala, tri dana iza toga došla je Smrt da ga potraži.

GIJURO JANEKOVIĆ: Tuča. Sparina, da ti ponestaje daha... Deske na krovovima sijaju se kovinam sjajem. Crijep pucni od ljute zgege. Kovnaest dana pali suve od zore do mraka — pali ljuto, nesmiljeno! — Bašće poventule u polju se trava svrta, požužljala; šume klonule, očučale; vinogradi zarudili, porcvrneli. Zaludu, za molitve tužnoga naroda po crkvama, zaludu očajan pogled, koji se diže k sjajnome nebu — oblačna ni za ljek! — Žedja zenulja, žedja čovjek, gine blago. A nesmiljeno nebo gori, žeže pali... Deseti je odbio sat na crkvenom tornju, a sparina takova, e ne znaš kuda bi se djenulo, da ti živ mozak u glavi ne zavri. Nigdje gotovo živa stvora, nigdje ni glasa ni stihla, kao da se sve živo pod zemlju uvuklo, kada već na njoj ne može da polisne... Daleko, tamo na obzorju, zatutnjalo... — Hvala Bogu! — uzdahnuše ljudi. — Časom sve oživilo, sve se užurbalo... — Požuri! Spremi sve pod sušu! — Poskidaj, gdje je što na užetima! — Pozatvarej sjenike! — Podstavi kablove pod žiljehova, da se uhvati kišnica! Svuda žurba, trka, vika i — radost na heima. — Vjetar dunu — leden, kao mrtvački dah, noseći s krovova trlješće ispućanih dasaka; kojihajuć komadiće crijepa i poostupale žbuke — pa se stiša tišinom teškom, strašnom... Tamo iz onoga kuta, on baš preko stnje, primiče se težak, crn oblak... Buni! Buni! Buni! — potrese i nebot i zemljom. Nešto teško pada preda me u prašinu... — Sažubiti se dižoh a to zohne mudi pristima... Oskakali ljudi, da joj pokazuju! — Što do da moje uči, sred ljeta, ne vidiš je — komad leđa, kao orah! — Baka — snim otkrnu glavu, a dvije srece kiznuše joj iz lica...! Čemu? — Za što? — pitao sam se u čudu. Nijesam ja — mašika — toga švačuo, tek mi teško bilo, što kada proploka. Uze me za ruku, pa gore u knuci; dozva sestre i svi mi kleknusmo u drvenom hodniku, stišućel grčevito ruke na molitvu. Tamo se spuštala, kao da je večer, te je dva razabiremo jedno drugo. — Sad šuju, plavu i raspara nebo od kraja na kraj — lup, lup, lup, lup... — Pred pao sve življe, sve teže, sve strašnije: prašina i lupa po dvoranu krovu... — Pred pao zvonik obšakajući lupih lup — jednu padu je pokomito, drugu ko o... — e se čud, da je sav prirednik, pa da ga pred sobom vidiš: isprekrcano dole, bijelo utima.

Grom zagrmu, a s tornja zavzeči sitno zvonice, pa jeća, jeća... — Djecol Molite dragoga Boga, da nam očuva Senicu na polju i kukuruze i sunu i vinograd... i jeća, pun boli i očajja, zakri hriki i bije... — A to sipa, lupa, tutnija... Dasko s krovova odšakakuju, to nam već i ledene kaplje kaplju upravo za vrat. Crijep pucni, staklo pršti, a crno nebo zinulo — pa riga teški, bijeli led. — Mi mlađi prestravljeni gledamo u baka, u nebo. Teško nam i oči pune suza, a u grlu nešto steže i pali, te se i naša molitva pretvata u težak, grčevit plač... — Jenjalo... — Još gdje gdje lupi led, još katkad bljesne — no grom odmite, gubi se sve dalje i dalje. — Po dvorištu — sam led, kao šljivica. Staklo, dasko, crijepovlje — sve leži prebaceno, smrvljeno. — Krovovi probiti, hašće uništene — a mjestom plač i kuknjava. Za neko pol sata eto Antića iz sela, gdje nam leže polja i šuma. — Noge mu bose, preko glave navukao ugao od vreće, a ostalim se pokrio. Vas mokar i ozebao. — Dobrar dan! — dahne. — Bog dao, Antiću! Kako je? — upita baka. — Zalosno, gospojal... Nije — van sve okrenulo pod zemlju — utuklo! Od cijeloga polja kuruzi na ostalo van dvista, tri-sta klasova. Pocijepalo sve po poli! — — A Senicu? — — Zalosno! Eno, pred podrug ure, ka suvo zlato — ljepota pogledati! — A sada? — Ka da je onuda tri dana i tri noći vršaj bio... — — A šumu? — — Šumu okljaštrilo. Mjestimice otrglo granje — ka ruka debelo, koru zgulilo — lišća, lijepog, zelenog lišća do gležanja! — — A vaše? — — Eht! Utuklo, gospoja, utuklo... i suze navreže bijednoga Antiću na oči, te ih sve otire žaljivim dlanom. — — O, Bože, — uzdahnu baka. — — Dika mi budi i vala! — sleže Antić ravanima. — Oblaci se razgone, minu... Sunce sinu na modroj čistini, prodirući led, da ga za čas nestane... Već se i zemlja suši pod žarkim zrakama podnevnoga zrakla, a zvono zabruji tihim, čistim zrakom — zovući na molitvu. — Sjaji sunce žarko i bezbržno, da suši suze ljudske; da ogrije toliko bijedne i prnjave sirotinje...

Čuvaj se šarlaha. U posljednje se vrijeme čita, da šarlaha, škrlit ili škrtina prorodjuje djecu u mnogim mjestima. Šarlaha se širi jedino radi neobrazovanosti i nemara roditelja u higijenskom odgoju djece. Pravila, da sebe i svoju djecu očuvamo od šarlaha i njegovih posljedica, gluhobe i gluhošnjemosti, bolesti srca i bubrega i drugog, vrlo su jednostavna. Svako dijete i svaki roditelj može da ih prevodi u životu. Šarlaha je bolest u vratu. Od otrova nastaje poznati osip škrti. Šarlaha je zarazna i prijeljučiva bolest. To znači, da je uzročnik šarlaha sitna, prostom oku nevidljiva, živa klica. Klica se nalazi u grlu ždrijelu i nosu svakog čovjeka, koji imade šarlaha. Ona izlazi iz tih mjesta samo u slučaju, koji leti iz usta kad se kašlje, sluzi rose, koja leti iz usta kad se kašlje, klice šarlaha nalaze se u spomenutim mjestima — dogod bolesnik kašlje. To može da traje šest i više nedjelja, od početka bolesti. Zato je bolesnik opasan za svoju okolinu sve do tog dogad kašlje. Kašlje pak dogod dogod traje ugula (katra) u nosu, ždrijelu, grlu i na žabčicama (augina). Za opasnost zaraze je svjedeno, da li se bolesnik dotle ollužio ili nije. Kad bi roditelji odgovorili sebe i djecu da se drže ovih pravila — na temelju spomenutog znanja, onda bi šarlaha nestalo ili bi se sveo na najmanju mjeru. 1. Samo rosa iz usta drugog čovjeka je opasna, naravno i svi predmeti, na koje i u koje je mogla ta rosa da padne. Tako je opasna raka u blizini čovjeka, koji kašlje, jer će raka drugi s rosom udahnuti. Opasne su ruke, u koje možda bolesnik svoje kašalj hvata. Opasan je pod krivač, stolet, krevet, na koji je rosa padla, kašljanja mogla da padne. Opasna je i kašljanja mogla da padne. Opasna je i kašljanja, ako se u njega bolestan nakasniklijeva (ka kod muzeja ili kod prolja). Rosa va (kod muzeja ili kod prolja). Rosa va (kod muzeja ili kod prolja). Rosa va (kod muzeja ili kod prolja). 2. Čuvaj se rose, koja leti iz usta drugog čovjeka, bio on bolestan od šarlaha ili ne bio. 3. Zato prišli sebe, svoje i svoj i okolinu — osobito djecu — da kod kašljanja i kod kihanja sebi stavljaju pred usta i nos rupčie. I to zato, da u njih uhvate rosu, koja leti iz usta. Na taj način ne će biti zaraken niti raka oko bolesnika, a niti predmeti oko njega. 4. Ljude, koji kašlju i kihaju, a da ne stavljaju sebi rupčie pred usta, izbjegavajte kao anti-socialne i nekulturne elemente. 5. Dobito pazite na sebe, na neposrednu, gdje se ljudi tičkaju, kao na razgovorima, na danu, na prijamima, na razgovorima, na prijamima, na razgovorima, na prijamima...

— Dobra, ako nemaš ništa protivno, dodaj sa mnom, pokazat ću ti svoju kuću. — Ajdemo! — Oboje krenuše. Idu i idu, po putevima i stazama. Pod večer dodjohše na podnožje jedne tamne gore, unidjohše u tamno strahovito ždrijelo i na dnu tog ždrijela naišli su na pećinu, koja je izgledala, kao da je posuta zvijezdama. — Ovdje je — reče Smrt — udji! — Naš čovjek udje i opazi jednu veliku dvoranu pune svjetiljaka, koje su u tmici bacale razgovorno svjetlo, silno ili muklo. Uz ovu bile su druge dvorane, isto osvjetljene, brez konca... — Koliko svijeća — usklikne čovjek objesnut (zablještenih očiju). — To su svjetiljke — reče Smrt — vašeg života. — Vidi, eto jedne, koja se prelijeva. — To je dijete, koje se radja. — A ona tamo, kako je lijepo jako svijetlo! — Ono je od čovjeka u cvijetu života. — A ona tamo dole koja se gasi. — To je čovjek na umoru. — Htio bih malko pogledati svoju svjetiljku. — Dodji — reče Smrt — idimo u drugu dvoranu: vidit ćeš je. — Kad su bili u drugoj dvorani čovjek usklikne: — Oh! Kako lijepa svjetiljka! Kako svijetli. — To je moja, je li? — To je tvoga sina. — A ona tamo, bijedna, koja ima samo kaplju ulja i šalje zadnji bljesak. — To je tvoja. — Ah! je li moguće? Sada kada imam sveću i mogao bi je uživati... — Tvoja je to i ja kao dobra prijateljica ti savjetujem, da metneš u red svoje stvari, da kažeš svome sinu svoju tajnu i da se isprovjediš, jer nemaš više života od tri dana. — O Smrti, o dobra Smrti, ulij u moju svjetiljku malo ulja iz one, koja se prelijeva, iz one mog sina, koja je puna. — Nemoguće je — odvrti mu Smrt — tvoj je sin moje kumče, i ne sjedaš se, ludjače, da si htio, da ga drži na krstu pravedan stvor? — I kaošto mu je kazala, tri dana iza toga došla je Smrt da ga potraži.

Koledar «Franina i Jurina» za godinu 1923. naručuje se u upravi «Istarske Rijječ» u Trstu (Trieste, piazza Oberdan 1. Može se dobiti i u knjižarama Stoka u Trstu, via Milano 39, Tomasić u Opatiji, u Papirnici via Barbacani 17 u Paui i Trbovici na Rijeci.

ŠALE — «Koliko ste zima proživili, gospodjice?» — Svjedokinja: «Dvadeset i tri.» — Sudac: «Ali vi morate biti ipak starija.» — Svjedokinja: «Dvadeset i tri puta bila sam na jugu, a tamo nema zime.» — Zlobno. — A: «Odkako sam oženjen lagji sam upravo za pet sto grama.» — B: «Toliko je čini mi se težak ključ od kućnih vrata, što si ga nosio uza se.» — Potvrda. — «Vaša supruga sigurno je teško umirala?» — «Ah, da, bila su potrebna tri liječnika.» — Dobar savjet. — Kritičar: «Najbolje je bilo, da vi sami ocijenite svoje djelo.» — Pjesnik: «A zašto?» — Kritičar: «Jer ste vi sigurno jedini, koji ga je pročitao.»

Nesporazumljenje. — Ona: «Ako mi još jedno dođje pijan, pokazat ću ti vrata.» — On: «Posve pravo, draga ženice, jer i onako teško mi ih je naći.» — Ah takol — Suprug: «Ti imaš zlobestu navadu, da nikada ne pregledavaš moje žepove.» — Supruga: «I ti to nazivlješ zlobestom navadom?» — Suprug: «Dakako, jer inače bi vidila, da su poderani.»

Neugodno. — Bravar: «Zar da otvorim kuhinjski ormar? Gdje ste izgubili ključ?» — Kuharica: «Nisam ga izgubila, nu gospodja zaključa sve prije nego podje na šetnju... a danas je bio u njem još moj dragi.» — Trgovacki pomoćnik: «Molim, gospodine, da bi mi povisili plaću.» — Gospodar: «Nije moguće — to jest: Vi znate, da je vrijeme novac?» — Pomoćnik: «Znam.» — Gospodar: «Onda smijete u buduće jedan sat više raditi.»

To je pitanje. — A: «Što misliš, ima li suprug pravo otvarati pisma svoje žene?» — B. (oženjen): «Pravo ima, nu pitanje je, ima li toliko štranosti.» — Zgodan odgovor. — «Molim te, družé, pozajmi mi 10 lira.» — «Zalim, ali nemam novaca kod sebe.» — «A kod kude?» — «Ivala Bogu, svi su živi i zdravi.» — Pogođio. — Gospodine: «Nu, jeste li položili izpit?» — Pravnik: «Brinto se vi za svoje poslove.» — Gospodin: «Zao mi je, da vam se dogodila na nepriika.»

Obrana. — Domaćica (koja se vratila s put): «Sve mi se čini, da ste u mojoj odsutnosti nosili moje oprave.» — Služavka: «Da, ali samo u svetkovne dane.» — Strašna kletva. — Sumar (svadjenjak se sa nedjeljnim lovcem): «Dao Bog da pojedete sve što ustrijelite!» — Lukavac. — Starija draga (svomu nećaku): «Sve se hojlm, tragi moj, da ti odviše piješ.» — Nećak: «Ne popijem u mjesecu više čaša, nego ti imas godina, tatice.» — Tatka: «Nu ti nekoliko čaša možeš si priuštiti.»

Zaleftlo se. — Zaručnica (slugi zaručnika): «Nu, Ivane, vama ne će biti posve drago, da se vaš gospodar ženja.» — Sluga: «Zašto ne... onda ću barem dobiti znanstula plaću.» — Dobro odođen. — «Je li istina, da vaša supruga digne strašnu vikcu, kada se na večer vratite kući?» — «To je bezobrazna laž, ja ne izlazim u obće na večer iz kuće.»

Naručite Koledar «Franina i Jurina» za godinu 1923.

Kretanje pučanstva u Trstu.
Rodjenjaci: u novembru živih 284, mrtvih 12; u decembru živih 333, mrtvih 9; razlika 49 više rođenih živih, 3 manje rođena mrtva.

Mrtvici: u novembru 313, u decembru 347; razlika 34 više mrtvih.

Vjenčanik parova: u novembru 167, u decembru 207; razlika 40 više vjenčanih parova.

Ne laži vatra bez dimnjaka.
Poznato je da je u kući opasno držati vatru, a da izgaranje ne izlazi kroz dimnjak, jer izgaranjem nastaju otrovni plinovi, osobito kod izgaranja ugljena.

Razbojnički napad kod Koprca.
U Kavalirima kod Sv. Antona kod Koprca u 10 sati uveče ušli su u sobu jednog seljaka dva razbojnika. Čim su se pojavili na vratima jedan je odapao pet hitaca jedan za drugim.

Njemački poslanik u Budimpešti ubio čovjeka.
Budimpeštanski listovi javljaju o teškoj lovačkoj nesreći u koju je upleten njemački poslanik barun Schön.

London se meće u snižiti za 12 sati s novim ratnim plinom.
Na skupštini prijatelja Društva Naroda u Londonu održao je lord Halsbury predavanje o budućem ratu.

Razno
Mjesto koje ne da da primi 100 hiljada dolara.
To čudno mjesto zove se Bidhoš u Poljskoj. Prije sedam godina umrla je u Americi gđa. Leona Cosnova, koja se rodila u tom mjestu i u mladim danima iselila se u Ameriku.

200.000 siljepona u Rusiji.
Broj siljepona u Rusiji mnogo je veći nego u drugim državama. To se može objasniti time što u Rusiji mnogi ljudi gube vid uslijed jake preobličitih očnih bolesti, naročito trahoma.

Epidemijska opasnost među slijepcima.
U spanjolskoj provinciji Santander bjesnilo od nekog vremena epidemija među mlađim slijepcima. Uzrok i karakter epidemije još nije objašnjen.

Napredak pripreme od Kurdistana.
Američkemu upakjen je neki varalica Muhammed koji je u Berlinu, Londonu, Washingtonu i Parizu izveo najvjerovatnije prevare, pod raznim zvučnim imenima.

Prije raspuštili barem, a sada ih silo na zemlju.
Jedna od modernih uređaja za ruspuštenje barem, u kojima su Turci držali svoje žene. U Turskoj je bilo dopušteno kako je to poznato, monogamizem.

vao velike novčane iznose, koji su mu omogućavali da živi na velikoj nozi.
Cjelama kradja na izložbi štampe.
Prilikom izložbe štampe u Kölnu nestalo je na neobijašnji način mnogo nenadodivnih rukopisa koji pripadaju Gutenbergovom muzeju u Mainz, a koji su procijenjeni na 200.000 maraka.

Razbojnički napad 22 djevojke.
Historija Mexika puna je raznih razbojstava i zločina, ali što se je ovih dana dogodilo u gradu Jicotepac, to nadilazi svaku fantaziju.

Njemački poslanik u Budimpešti ubio čovjeka.
Budimpeštanski listovi javljaju o teškoj lovačkoj nesreći u koju je upleten njemački poslanik barun Schön.

London se meće u snižiti za 12 sati s novim ratnim plinom.
Na skupštini prijatelja Društva Naroda u Londonu održao je lord Halsbury predavanje o budućem ratu.

Epidemijska opasnost među slijepcima.
U spanjolskoj provinciji Santander bjesnilo od nekog vremena epidemija među mlađim slijepcima.

Napredak pripreme od Kurdistana.
Američkemu upakjen je neki varalica Muhammed koji je u Berlinu, Londonu, Washingtonu i Parizu izveo najvjerovatnije prevare, pod raznim zvučnim imenima.

Prije raspuštili barem, a sada ih silo na zemlju.
Jedna od modernih uređaja za ruspuštenje barem, u kojima su Turci držali svoje žene.

Koplov «Graf Zeppelin».
Zrakoplovom će upravljati dr. Hugo Eckener, sadanji vojvoda komandir, a naučnjaci, koji će na taj put poći, uključivati će predstavništvo Njemačke, Norveške, Amerike, Sovjetske Rusije i sedam drugih narodnosti.

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN STARI.
Tisak: TISKARA „EDINOST“ U TRSTU.

PRODAJE SE jednokatna kuća sa 5 soba, smočnicom, stajom, pivnicom, gostioničarskom obrtnicom, velikim sjenikom, zdencom i 10 rali zemljišta.
Vlasnik Ivan Biljan, Sela 18 - Brod Moravice.

PRIGODNA KUPNJA.
Prodaje se lijep, vrlo unosan posjed. - Vlasnik Mayer, Franciži kod Matulji.

SMILAJOD
Izvršno je sredstvo protiv arteriosklerose, reumatizmu, teškom disanju, kašlju i kataru, uspješno sredstvo za očišćenje osobito preporučljivo za osobe stare preko 50 godina.

CASTELLANOVIĆ, TRST
Vlasnik F. Bolaffio
Via Giuliani 42 (Sv. Jakov.)

PRODAJE SE jednokatna kuća sa 3 sobe, smočnicom, kuhinjom, podrumom, stajom, zdencom i vrtom.
Nalazi se na cesti Kastav-Sv. Matej - Jugoslavija. Upitati se kod: Andrea Pegan - Matulji.

KURJE OČI (kale)
Ilići brzo i uspješno mast
Farmacia Sponza
TRST - Via Tor S. Piero 10 - TRST
Čuvajte se patvorina!
Mast Rya možete dobiti u svim ljekarnama uz sniženu cijenu od 3 lire.

RED VOŽNJE
Važi od 1. Januara 1929. dalje.

Željeznička pruga Trieste-Campomarzio-Pola (Trst-Pula i obratno)
Table with columns: VLAKOVI, STANICE, VLAKOVI. Includes train numbers, departure times, and station names like Trieste-Campomarzio, Pola, and Trieste.

Željeznička pruga Trieste-Parenzo (Trst-Poreč i obratno)
Table with columns: STANICE, VLAKOVI. Includes station names like Trieste, Parenzo, and Poreč.

Željeznička pruga Canfanaro-Rovigno (Kanfano-Rovinj i obratno)
Table with columns: STANICE, VLAKOVI. Includes station names like Canfanaro, Rovigno, and Trieste.

Željeznička pruga Trieste-Fiume (Trst-Rijeka i obratno)
Table with columns: STANICE, VLAKOVI. Includes station names like Trieste, Fiume, and Trieste Centrale.

Željeznička pruga Divacca-Erpelle-Costina (Divaca Herpelle-Kozina i obratno)
Table with columns: STANICE, VLAKOVI. Includes station names like Divacca, Erpelle, and Costina.